

T.C.
ANKARA
2. İDARE MAHKEMESİ

REKABET KURUMU
Tarih : 06.03.2017
Sayı : 1476

ESAS NO : 2014/1379
KARAR NO : 2016/2917

DAVACI : GÖZCÜ GEMİ ACENTELİK HİZMETLERİ LİMİTED ŞİRKETİ
VEKİLİ : AV. SELDA ULUKAYA
Ergene Mah. 545 Sok. Kocaoğlu İş Merkezi No:4 K:2 D:201
Bornova/İZMİR

DAVALI : REKABET KURUMU
VEKİLİ : AV. AYPERİ SAMANTIR
Üniversiteler Mahallesi 1597 Cad. No.9 Bilkent / ANKARA

MÜDAHİL
(DAVALI YANINDA) : ZEYPORT ZEYİNBURNU LİMAN İŞLETMELERİ SAN.
VEKİLİ : AV. METİN KAYAÇAĞLAYAN
Uğur Mumcu Caddesi 37/1 Çankaya/ANKARA

DAVANIN ÖZETİ : Davacı tarafından, Rekabet Kuruluna yapılan şikayet başvurusunun reddine ilişkin davalı idarenin 26.03.2014 tarih ve 14-12/223-99 sayılı kararının; 17.08.2005 tarih ve 2005/56 sayılı Valilik kararıyla acente motörleri için tek çıkış noktası olarak Zeyport Limanı'nın belirlendiği, Zeyport Limanını işleten Zeyport A.Ş.'nin tek hakim güç olduğu, limanın uzun yıllardır sadece Gemtac, İstanbul 34, Yıldray ve Zeylin isimli firmalar tarafından kullanıldığı, sözkonusu firmalar ile Zeyport A.Ş. arasında örtülü bir anlaşma ya da uyumlu eylemin bulunduğu, Zeyport A.Ş. Yönetim kurulu başkanı Recep Düzgü'nün, limanda bulunan GEMTAC firmasının hissedarı olduğu, Zeyport Limanından yararlandırılmaması nedeniyle ek maliyetlere katıldığı, barınma süresi dolan botlar limandan ayrılrsa bile barınma taleplerinin dikkate alınmadığı, bu durumun rekabet ihlali oluşturduğu, davalı idarenin yeterli araştırma yapmadan taleplerini reddettiği iddialarıyla iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Zeyport Limanının, İstanbul Boğazından geçen gemilere lojistik destek veren tek liman olmadığı, limanda yer alan firmalar ile Zeyport A.Ş. arasında anlaşmanın varlığına dair herhangi bir bulguya raslanmadığı, davacının taleplerinin somut veriler çerçevesinde reddedildiği, Zeyport Limanının alternatifi konusunda Valilik ile davacı şirket tarafından verilen bilgilerin örtüşmediği tespit edilmişse de bu örtüşmemenin önaraştırma kapsamında yapılacak nesnel gereklilik değerlendirmesini etkileyecek nitelikte olmadığı, barınma hizmetlerinin lojistik hizmet için vazgeçilmez olmadığı, ek maliyetlere katlanmanın lojistik hizmet faaliyetinde bulunulmasına engel olacak derecede nesnel gereklilik vasfını taşımadığı, ofis ve aboneli otopark hizmet taleplerinin reddedilmesinin sözleşme yapmanın reddi bağlamında ihlal teşkil etmeyeceği, Zeyport'un yönetim kurulu üyesi recep Düzgü'nün GEMTAC'ın hissedarı olması dışında ilgili firmaların hisse sahipleri arasında herhangi bir örtüşme bulunmadığı, Zeyport'un, GEMTAC, Yıldray, İstanbul 34 ve Zeyline firmaları lehine Zeyport Limanında bir takım ek avantajlar sunarak davacıyı piyasa dışına itmesinde herhangi bir ekonomik menfaati olmadığı, davacının iddialarının ayrıntılı bir şekilde incelendiği, dava konusu olayda 4054 sayılı Yasa'nın 4 ve 6. Maddelerine aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

MÜDAHİL SAVUNMASININ ÖZETİ : Usule ilişkin olarak davanın süresinde açılmadığı, esasa ilişkin olarak da; kendileri tarafından işletilmekte olan Zeyport limanına alternatif limanlar bulunduğu.

T.C.
ANKARA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/1379

KARAR NO : 2016/2917

bu limanların Valilik tarafından belirlendiği, limandaki bot sayısının İstanbul Liman Başkanlığı tarafından belirlendiği, palamar ve barınma ücretinin herkese eşit olarak uygulandığı, hizmetlerin taleplerin limadaki mevcut ofisler halihazırdaki barınma hizmeti verilen acentalara ve objektif esaslar çerçevesinde başvuru sırası alınarak ve fiziki imkanlar dahilinde verildiği, belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 2. İdare Mahkemesi'nce gereği görüldü:

Dava, davacı tarafından; 17.08.2005 tarih ve 2005/56 sayılı Valilik kararıyla acente motorları için tek çıkış noktası olarak belirlenen ve tek hakim güç olan Zeyport Limanından yararlandırılmaması ve ek maliyetlere katlanması hususlarının rekabet ihlali oluşturduğundan bahisle davalı idareye yapılan başvurunun reddine dair 26.03.2014 tarih ve 14-12/223-99 sayılı davalı idare işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesi; "Bu Kanunun amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak" olduğu hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Hakim Durumun Kötüye Kullanılması" başlıklı 6. Maddesi de; "Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hukuka aykırı ve yasak olduğu, kötüye kullanma hallerinin: a) Ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler, b) Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayırimcılık yapılması, c) Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış halinde alım satım şartlarına ilişkin sınırlamalar getirilmesi, d) Belirli bir piyasadaki hakimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticari avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler, e) Tüketicinin zararına olarak üretimin, pazarlamanın ya da teknik gelişmenin kısıtlanması." olduğu kurala bağlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; gemi acentelik yetki belgesi ile dış hatlara sefer yapan, İstanbul Boğazından geçen ve belirlenen sahalarda demirleyen gemilere lojistik hizmet veren davacı teşebbüs tarafından, İstanbul Valiliği'nin 17.08.2005 tarih ve 2005/56 sayılı kararı gereğince İstanbul Boğazından geçen hareket halindeki gemilere lojistik destek verme konusunda tek temas noktasının Zeyport Limanı olarak belirlendiği, sözkonusu limanı işleten Zeyport A.Ş.'nin tek hakim güç olduğu, limanın uzun yıllardır sadece Gemtac, İstanbul 34, Yıldırım ve Zeylin isimli firmalar tarafından kullanıldığı, sözkonusu firmalar ile Zeyport A.Ş. arasında örtülü bir anlaşma ya da uyumlu eylemin bulunduğu, Zeyport A.Ş. Yönetim kurulu başkanı Recep Düzgü'nün, limanda bulunan GEMTAC firmasının hissedarı olduğu, defalarca başvurularına rağmen Zeyport Limanından yararlandırılmadığı, bu nedenle ek maliyetlere katıldığı, barınma süresi dolan botlar limandan ayrıldığında dahi barınma taleplerinin dikkate alınmadığı, bu durumun rekabet ihlali oluşturduğu, bu bağlamda Rekabet Kuruluna yapılan şikayet başvurusunun 26.03.2014 tarih ve 14-12/223-99 sayılı

T.C.
ANKARA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/1379

KARAR NO : 2016/2917

karar ile reddedilmesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Dosyada yer alan bilgi ve belgelerden; İstanbul Boğazı'ndan geçen hareket halindeki gemilere lojistik hizmet verme faaliyetlerinin disiplin dahilinde yapılmaması çeşitli suçların işlenmesine sebep olduğundan, İstanbul Valiliğince alınan 17.08.2005 tarih, 2005/56 sayılı kararla; " gümrüklü hareket noktalarının: Zeytinburnu ilçesindeki Zeyport, Büyükçekmece ilçesindeki Ambarlı ve Kartal ilçesindeki Kartal iskelesi olarak belirlenmesine, Zeyport Limanının 01.10.2005 gününe kadar faaliyete geçirilmesine, Ambarlı ve Kartal Limanlarına ilişkin olarak da ilgili birimlerin rapor hazırlamasına şeklinde karar alındığı, Zeyport Limanı'nın barınma kapasitesinin İstanbul Liman Başkanlığı'nın 03.10.2005 tarih ve 2582 sayılı yazısı sonucu 22 botla sınırlandırıldığı, söz konusu 22 botluk konteyner; S.S. Gemi Tali Acenteleri Deniz Motorlu Taşıyıcıları Kooperatifi (GEMTAC) (10 adet), İSTANBUL34 (8 adet) YILDIRAY (3 adet) ve ZEYLİNE (1 adet) isimli teşebbüsler tarafından kullanıldığı,ZEYPORT'un yönetim kurulu üyesi olan Recep Düzzit'in aynı zamanda, limanda 10 adet botu bulunan GEMTAC'ın hissedarı olduğu, limanın tekel niteliğinde olmasından dolayı bir kısım sıkıntılar yaşandığı, gelen şikayetler üzerine, İstanbul Valiliğinin 27.06.2007 tarih, 2007/213 sayılı kararları ile; "Alternatif temas noktaları bakımından; Zeyport gümrük hareket noktası ile birlikte; a) TDİ İstanbul Liman İşletmesinden gemilere sadece personel ve görevli sevk edilebilece(ği), b)TCDD Haydarpaşa Liman İşletmesinin 19 nolu rıhtımdan gemilere personel ve görevli sevkıyatı ile kumanya, yedek parça vb. malzeme sevkıyatı yapılabileceği" düzenlemesinin getirildiği, önaraştırma aşamasında Valilik tarafından kurula sunulan bilgide ise Karaköy Limanı ve Haydarpaşa Limanı'nın gemi demir sahasına uzak olması nedeniyle gemi acenteleri tarafından tercih edilmediği ve fiilen kullanılmadığı, Yenikapı Demit Sahası'na yakınlığı nedeniyle Zeyport Limanı gümrük sahasından hizmet alımının daha yoğun olduğu belirtildiği, anılan düzenlemeler dikkate alındığında, acentelik hizmetleri bakımından Zeyport limanının, belirlenen diğer limanlara göre daha avantajlı olduğu, davacının ve davacı gibi barınma hizmeti almak isteyen acentelerin taleplerine ya hiç cevap verilmediği ya da sırası gelince taleplerinin karşılanabileceği şeklinde beyanlarda bulunduğu, bu uygulamaya nedeniyle ek maliyetlere katlanamayan bazı firmaların acentelik faaliyetlerini bırakmak zorunda kaldığı, limanda barınma hizmeti alan teşebbüslere nazaran, barınma hizmeti alamayanların maliyetlerinin oldukça yüksek olduğu, dava dışı liman işletmesi tarafından, tahsislerin, şartları taşıyan teşebbüslere sırası geldiğinde yapıldığı belirtilmekle birlikte, mevcut bilgi ve belgelerden, limanın yıllardır aynı teşebbüslerce kullandığı, bu teşebbüslerle liman yönetimi arasında işe herhangi bir kira sözleşmesi bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan, dava konusu kurul kararında; "Şikâyetçi ve acentelik yapan bazı firmalar tarafından, Zeyport Limanı ile İstanbul Boğazı'nda yer alan diğer limanlar arasında boğazdan geçen hareket halindeki gemilere lojistik hizmet verme bakımından bir ikamenin söz konusu olmadığı, bu konuda kullanılacak tek limanın Zeyport Limanı olduğunun belirtildiği görülürken; ZEYPORT ve GEMTAC tarafından ise 27.06.2007 tarih, 2007/213 sayılı Valilik kararında yer verilen üç limanın gemilere lojistik hizmeti veren teşebbüsler tarafından birbirine alternatif olarak kullanıldığı ifade edildiği, bu konuda Valilik tarafından ise gümrüklü sahaların tamamının halen acente teknelerinin hareket noktası olarak faaliyet gösterdiğini ve aktif olarak Marmara Denizi Kıyısında; Zeyport Limanı, Ambarlı Limanı ve Pendik Gümrük Sahası'nın, Karadeniz Kıyısında; Rumeli Feneri Bahkçı Barınağı Gümrük Sahası'nın (Büyükdere) kullanılmakta olduğu" bilgisinin verildiği, her ne kadar İstanbul Boğazı'ndan geçen hareket halindeki gemilere lojistik hizmet verme bakımından Zeyport Limanı'nın alternatifinin olup olmadığı hakkında Valilik ve GÖZCÜ'nün gönderdiği bilgiler birbiriyle örtüşmüyorsa da bu örtüşmeme önaraştırma kapsamında yapılacak nesnel gereklilik değerlendirmesini etkileyecek nitelikte değildir." şeklinde bir değerlendirme yapıldığı anlaşılmakla birlikte, esasen Valilik tarafından verilen bilgiler sadece davacı açıklamaları ile değil, dosyada yer alan, Zeyport Liman İşletmesi, GEMTAC, Deniz Ticaret Odası ve Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nca sunulan bilgilerle de örtüşmediği ortadadır.

T.C.
ANKARA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2014/1379

KARAR NO : 2016/2917

Diğer yandan, davacı ve bir kısım teşebbüsler tarafından, Zeyport Limanında keyfi bir uygulamanın bulunduğu, 2005 yılından bu yana belirli firmalara yer tahsis edilip bunların dışındaki firmaların taleplerine cevap verilmediği belirtilmekle birlikte, Valilik ve Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından kurula sunulan bilgilerden de, uyumsuzluğa konu Zeyport Limanının, bu yönüyle denetime tabi tutulmadığı anlaşılmaktadır.

Yine dosyada mevcut bilgi ve belgelerden; Davacının barınma taleplerinin her seferinde reddedildiği ve bu haliyle barınma sağlayan diğer firmalara nazaran oldukça yüksek maliyetlere katlandığı somut verilerle tespit edildiği halde, davacının şikayetinin, sözleşme yapmanın reddi uygulamalarının rekabet hukuku kapsamında yasaklanabilmesi için aranan unsurların kümülatif olarak gerçekleşmesi gerektiğinden bahisle, bu unsurlardan; " reddetme eyleminin haklı nedenlere dayandığı" şartının Zeyport Limanının beyanları esas alınmak suretiyle, "tüketicilerin zarar görmediği" şartını ise davacının katlandığı ek maliyetler dikkate alınmamak suretiyle değerlendirildiği görülmektedir.

Bu durumda; Zeyport limanında yapılan uygulamalarda rekabet ihlali bulunup bulunmadığının ancak bir soruşturma ile ortaya konulması mümkün olup aksi bir değerlendirme ile soruşturma açılmamasına ilişkin olarak verilen dava konusu kararda hukuka uyarlık bulunmamıştır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin iptaline, aşağıda dökünü yapılan 302,30 TL yargılama giderinin ve AAÜT uyarınca 1000,00 TL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesi üzerine isteği halinde davacıya iadesine, müdahil'in yaptığı masrafların üzerinde, bırakılmasına, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesi üzerine isteği halinde müdahille iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Ankara Bölge İdare Mahkemesi 7. Dava Dairesine istinaf yolu açık olmak üzere 17/11/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
ÖMER CİVRİ
38465

Üye
RIDVAN DEMİR
178454

Üye
YASEMİN ARICI
191759

YARGILAMA GİDERLERİ	
Başvurma Harcı :	25,20 TL
Karar Harcı :	25,20 TL
Y.D. Harcı :	110,10 TL
Vekalet Harcı :	3,80 TL
Posta Gideri :	138,00 TL
TOPLAM :	302,30 TL